

ГЛАВА 1

Десь між Покровськом, Авдіївкою і Вугледаром

жовтень 2022 року

— Вже?— Горлиця здивовано подивився на Тихого.

— Я давно про це думав, — той подав список комбату, присів поруч на диван. — З людьми говорив.

Вони сиділи у маленькій кімнатці, не більше дев'яти квадратних метрів, на першому поверсі невеличкого будиночка. Тут комбат жив разом із СВД та Гришею. На другому поверсі мешкали наші сержанти: двоє молодих хлопців і Кок¹, який обіймав посаду головного сержанта батареї.

Ще під час оборони Миколаєва Тринадцятий та Тихий зробили кілька перших вильотів на дронах. Комбат відразу оцінив всі переваги власної аеророзвідки, тому всіляко підтримував своїх пілотів. На жаль, через стан здоров'я та народження шостої(!) дитини, Тринадцятий мусив звільнитися з лав ЗСУ, передавши усі важелі керування Тихому. Довгий час той літав у парі із Шершнем, строковиком, який перейшов на службу за контрактом.

Але одного коптера виявилось замало для ефективної роботи батареї. Палич жадав мати більше очей над полем бою. Саме тому, у підвалі будиночка в якому він жив, було облаштовано вузол зв'язку. Тут стояло два телевізори з діагоналлю не менше п'ятдесят одного дюйму, рація, ноутбук, підключений до роутера «Starlink». Ноутбук отримував картинку безпосередньо з поля бою від квадрокоптерів і виводив її на телевізори. У такий спосіб, можна було в режимі онлайн відслідковувати роботу відразу десяти дронів, якими керували оператори прямо з лінії фронту. Переговори по рації доповнювали загальну картину, і кожен, хто заступав, згідно з розкладом, на чергування у центрі зв'язку, був включений безпосередньо у бойову роботу бригади.

¹ Більш докладно про цих героїв описано у книзі «На фронті спека. Можливий «Град».

Втім, створити новий підрозділ на власний розсуд нерально. На все потрібна воля вищого командування. І Палич звернувся до комбрига.

— Добро, — не став пручатися той. — Все одно зробиш по-своєму, то краще вже очолити твою ініціативу. Квадрокоптери та все необхідне на перший час виділю. І ще: узгодь свої дії з Вереснем.

Капітан Вересень обіймав посаду командира аеророзвідки бригади. Йому було трохи за тридцять. Енергійний молодий офіцер всіляко підтримував та розвивав роботу підпорядкованої йому служби. Втім, не все і не завжди і йому вдавалося. А у кого, скажіть на милість, завжди все ладнається чистенько та гладенько?

Минув тиждень. І ось, нарешті — список особового складу нового відділення.

Палич уважно прочитав його. Тихий, Юрист, Круглий, Старий, Атлант, Руслік, Шершень, Малий, Банкір. Чотири Діми, Денис, Руслан, Віталік, Андрій, Сашко. Загалом — дев'ятеро. Капітан посміхнувся. Позивні хлопці підібрали собі дуже влучні. Круглого прозвали так, бо він, справді, невеличкого росту і кругленький такий. Малого з дитинства так всі називали. Атлант — дядько високого росту і широкий у плечах. Юрист до війни працював адвокатом. Старий, попри свої сорок чотири роки, виглядав набагато старшим. Банкір в учебці, через свою чесність, завідував касою відділення, за що і отримав такий позивний...

— Що ж, подивимося, — капітан занурився у список. — Шершень, Юрист — зрозуміло, літають впевнено та вправно. Русліка, Круглого і Атланта сам навчав на прохання Вересня. Так, Старий... Старий навряд чи буде літати.

— Його і Русліка я беру у якості зброярів. Вони перероблятимуть ВОГи під скиди, — пояснив Тихий.

— Гаразд. Залишилося останнє і головне питання: навіщо тобі Малий та Банкір? Вони ж зальотники знані! Я ще не пам'ятаю такого тижня, коли б ці двоє не відзначилися. А ти в курсі, що я збираюся їх взагалі відрахувати з батареї?

Тихий згадав, як півроку тому стояв з Малим та Банкіром на блокпосту в Новомиколаївці, що на Лиманському напрямку. Того дня через пост проїхала у бік Слов'янська машина медиків з двома пораненими. Вони встигли відїхати метрів на триста, як почався наліт. Міна розірвалася в кількох метрах від машини, уламки прошили її наскрізь.

Першим, попри небезпеку, на допомогу рвонув Банкір. Малий — слідом. Тихий мусив бігти за ними, хоч добре розумів: подібне геройство — це пісня безумству і дурня повна. Що помилився, він зрозумів трохи пізніше, коли всіх поранених відправили до госпіталю. На питання: «Чому ви порушили наказ?», Банкір з Малим відповіли в один голос: «Там же люди!». І стояли такі обидва, дивилися на командира невинними оченятами. Навіть соромно стало перед цими пацанами.

— Знаєте, Паличу, не треба відраховувати, — попросив Тихий. — Я хочу дати їм шанс.

— А не пожалкуєш? — комбат прискіпливо подивився на підлеглого. — Що ж, дивися. Отже, підрозділ сформовано. Зв'яжися з Вереснем, він має забезпечити вас усім необхідним. І ще: у Києві за тиждень почнуть працювати курси пілотів, я домовився з комбригом про ваше навчання. Ночуватимете у моїй київській квартирі, а не у казармі, так зручніше. І останнє: зараз же збери все своє відділення до купи, щоб ви жили поруч і вас не доводилося збиратися по різних куткам села. Все, займайся. А список передай Коку, хай відмітить зміни у ваших статусах. Йди, архангел Тихий, — посміхнувся наостанок комбат.

— А чому архангел?

— Тому що старший над янголами.

— А ви тоді хто? — й собі посміхнувся Тихий.

— Як хто? Бог війни. Все, йди, не заважай працювати.

Наступного дня, зібравши майбутніх аеророзвідників, Тихий коротко довів їм план бойової роботи, а також внутрішній розпорядок. Під кінець додав:

— Якщо раптом хтось відчує, що не може більше літати — скажіть про це відверто. Ми всі маємо право знати, на кого можемо розраховувати.

Так у жовтні 2022 року народився новий підрозділ, більше відомий у офіційних документах як відділення «янголів». Пройде час, і він стане легендою серед десантників 79 ОДШБ.

ГЛАВА 2

Десь на лінії фронту недалеко від Мар'їнки

січень 2023

Шершень і Юрист сиділи у погребі і спостерігали на екрані за польотом квадрокоптера. Це була зручна схованка: погріб знаходився на краю городу, що виходив в бік лінії фронту. Зовні його прикривала блаженська дерев'яна буда висотою метра півтора, а залізна ляда, схожа на люк танку, закривала вхід. Антени, виставлені за кілька метрів від схованки, з'єднувалися з модемом супутникового зв'язку, чорні дроти тягнулися до пульта управління квадрокоптером. Бійці накрили усе обладнання та й сам погріб білою маскувальною сіткою. Хороший схрон, але тіснуватий: крім пілотів тут ще зберігалися батареї Екофлоу, з десяток батарей до «Мавіків», запасний квадрокоптер, модем «Старлінка», зброя, їжа, термоси із напоями, та й самі бійці, одягнені в зимове, потребували чимало простору.

На дворі було холодно та хмарно. Сніг, що випав вночі, товстим білим шаром вкрив поля, і на цій рівній білій поверхні чітко читалися сліди. Вранішні сутінки ще не відпускали землю зі своїх обіймів, хоч на сході вже добряче посіріло. Не дивлячись на ранній час, передова жила своїм життям. Десь попереду сперечалися кулемети, час від часу озивалися гармати. Снаряди то зі свистом пролітали над головою, то розривалися десь у селі.

— Я зачиню ляду, — запропонував Юрист.

Вранішній мороз дошкуляв попри утеплений зимовий одяг.

— Не варто, — заперечив Шершень. — Краще попей чайку гаряченького.

— Циклон — пілотам, — ожила рація.

— Викликають, — промовив Юрист.

— То відповідай, — пробурмотів Шершень, не відриваючись від екрану. Він саме засік якийсь рух вдалині, але ще не міг як слід нічого роздивитися.

— Шершень — на зв'язку, — сказав у рацію Юрист.

— Тут Флінт, — доповіла рація. — Наполеон слухає. Рой на зв'язку.

— Приготуватися, — наказав Циклон. — Орки пішли на штурм.

— Готуй б/к, — наказав Шершень.

— Знайшов їх? — зацікавився Юрист.

— Ще ні, але щось там ворухиться у дальній посадці.

Юрист виліз назовні, перепитав:

— ВОГи чи гранати?

— ВОГи, — почулося знизу.

Цинк з б/к стояв у буді біля ляди. Це однозначно було порушенням безпеки. Але бетонні стіни погребу, залізна ляда і дерев'яна буда, зводили ризики до мінімуму. Зате не доводилося маячити, перебігаючи від схрону до хати і назад. Зайвий раз світитися перед ворогом — зовсім недоречно. І так, якщо подивитися на село, живої хати не знайти. Все навколо побито-пошкоджено, або й зруйновано прямими влучаннями. Людей немає, лише собаки та коти залишилися. Тваринам зимою непереливки. Голодно і холодно, от вони і туляться до бійців у надії отримати шматочок їжі та тепла. І не розуміють, бідолахи, що цим виказують пілотів.

— Я повертаюся, — доповів знизу Шершень. — Готуйся зустрічати.

— Добре, — Юрист облишив відібрані ВОГи і висунув голову з буди, намагаючись розчути гудіння пропелерів.

Воно було схоже на дзиччання велетенської комахи. І коли «Мавік» завис над будкою, Юрист випірнув назовні, спритно схопив коптер, зачекав поки пропелери зупиняться, і обережно передав машину вниз. Шершень відпрацьованими рухами замінив батарею повернув «Мавіка» нагору. Юрист до скидовиків причепив ВОГи, які через причеплені на них пластикові хвостовики, були схожі на невеличкі бомбочки, поставив машину на підготовлений майданчик і доповів:

— Готово!

— Погнали!

Опустившись під землю, Юрист підсів до напарника, припав до екрану пульта. Квадрокоптер летів у бік лінії фронту, поступово набираючи висоту. Десь там, до позиції під назвою «4.3.», наближався ворог.

— Казала розвідка, що кадіривці мають йти у наступ, — повідомив Юрист, не відриваючись від спостереження.

— Ага, — пробурмотів Шершень. — Шикарне буде вивидище.

Перших орків він побачив, коли ті вже просунулися вперед метрів на сто від посадки.

— Щось їх замало, — занепокоївся Юрист. — Якусь капость готують?

— Розберемося, — процідив стиха Шершень.

Він підлетів до ворога, завис над головами. Вітер гойдав дрон в різні боки, намагаючись поривами збити його на землю. Комп'ютерна система квадрокоптера, не витримавши шаленої гойдалки, сказала «Далі — без мене!» і увімкнула режим «аса», який переводив машину на ручне керування і вимагав від пілота високої майстерності.

— Може опустися нижче? — запропонував Юрист.

— Хочу стабілізуватися спочатку, — заперечив Шершень. — Щоб орки помітили мене лише в останню хвилину.

Штурмова група була невеликою — зо два десятка голів. Шершень зробив коло, вирівнюючи політ, розпочав потроху знижуватися. Віталік любив літати. Талант пілота

прокинувся у нього одразу після перших двох навчальних вильотів. Того дня виникла потреба виїзду на лінію фронту, а Тихий залишився один, без напарника. Шершень тоді сам викликався:

— Я полечу.

— Але ж ти лише два рази літав? — засумнівався Тихий.

— Я полечу.

І полетів. Та так полетів, що артилеристи потім «дякую» казали.

Тим часом квадрокоптер рівно та поволі опускався нижче. Орки ще не чули його й короткими перебіжками просувалися вперед.

— Тобі не здається, що їх наче менше стало? — спитав Юрист.

Шершень на те нічого не відповів. Він зосередився на польоті, намагаючись обрати найжирнішу ціль. Це було нелегко, бо орки розбрелися, а хотілося однією гранатою вивести з ладу хоча б двох, краще — трьох.

На екрані з'явилася сітка прицілювання, перехрестя якої зупинилося на білій спині орка. Спалахнув знак «нижня підсвітка увімкнута». Це означало, що скиди готові до роботи і очікують на команду. Натиск кнопки — і боеприпас майнув донизу. Вітром його почало трохи зносити у сторону, але над самою землею маленька бомбочка знову полетіла у потрібному напрямку. Вибухом орка аж відкинуло у сторону, а на білому маскхалаті проступила пляма крові.

— Добивай! — азартно вигукнув Юрист. У такі хвилини природна стриманість залишала його, перетворюючи на зятятого вболівальника.

— Зараз, — Шершень знову включив сітку прицілу.

Другий ВОГ віднесло у геть в сторону.

— Зараза, — прокоментував політ Шершень.

— Дивись-дивись, — Юрист навіть пальцем тикнув у екран.

Боеприпас впав між двома невеличкими пагорбами, які раптом підвелися і чкурнули назад до лісосмути.